

HARSHEN FARANSANCI A DUNIYA

tsarinsa   2018

ABUBUWAN DAKE CIKI

Shimfida	3
Gabatarwa	4

SASHE NA DAYA

Mutane masu magana da Faransanci

▪ Amfani da Faransanci da matsayinsa nan gaba	6
▪ Kiyasin yawanmutanen da ke magana da harshen Faransanci a Duniya	7

SASHE NA BIYU

Koyo da koyar da harshen Faransanci

▪ Ta'kaitawa	10
▪ Hanyoyin watsawa da kayan aiki	12
▪ Gabatarwar bangare da na kasa-kasa	13

SASHE NA UKU

Yanayin tattalin arziki na Harshen Faransanci

▪ Tattalin Arziki na Kasashen da ake Magana da harshen Faransanci	18
▪ Yadda Faransanci ke samar da aikin yi	19

SASHE NA HUDU

Harshen Faransanci a hanyoyin Watsa labarai da shafukan Yanar gizo

▪ Matsayin Faransanci a intanet	22
▪ Kafofin Watsa labarai na kasa-da-kasa da Faransanci	22

SHIMFIDA

An dade ana jiran fitowar sabon bugun littafin *Faransanci a Duniya* saboda wannan aiki ya ba da damar yin nuni da hañikanin makekiyar iyakokin wurin da ake Magana da harshen Faransanci in da ma a iya bacewa.

Da farko ana zaton wannan rahoto kamar tallafi ne da ya dace da raba ilimin harshen faransanci da matsayinsa a duniya, sannan ya ba da damar a auna duka ko wani bangare na matakam da wata kasa renon faransa, da masu ruwa-da-tsaki suka dauka game da bunkasa harshen da yada shi. Ya Kunshi bayanai masu amfani, kuma akwai binciki masu yawa da ban sha'awa akan abubuwa daban-daban da suka shafi harshe da al'ada da suke kunshe da matsalolin harshe da alama, da ilimi da walwala da kwarewa ko kafofi watsa labarai da tatalin arziki da yawan jama'a.

Fiye da tsoton bugu, wannan sabon bugun littafin ya gwada muhimmancin burin mu da dagewarmu da kuma 'yancin kasa renon Faransa tare da shigar ta cikin sauran Kasashe da gwammatoci Mun san cewa harshen Faransanci shi ne jigon hadin kai. Kuma shi ne babban harshen taimako. Da Karfafawa, da wayarwa da tsaretsare da harkar siyasa da kuma sadarwar kasa da kasa. Shi ne harshen na ukuru na ciniki da kasuwanci, shi kadai ne harshen da ake Magana da shi da ingilishi a Kasashe masu yawa; ba bu tababa, shi ne harshen kirkira. Kullum ana abubuwani da suka shafi tattalin arziki da kimiyya don sanar da al'umma aharsen Faransanci. Faransanci harshe ne na shari'a, harshe ne na aikin koyarwa da watsa labarai da gudanar da bincike. Ba mu yarda da ra'ayin cewa sai harshe daya kawai zai mamaye wasu wurare ba. Yin haka ba zai amfanar ba. Ba a killace walwalar dan adam. Muna goyon bayan amfani da harsuna masu yawa a bangare da kuma kungoin kasa da kasa sannan a ba da dama ga mutanen da suka yi wani aiki kuma suke Magana game da Faransanci a duniya don a ga kwarewar su kuma a ji su. Aji ra'ayinsu a harkar Karfa dumokara diya da zaman tare da yin zumunci tare.

Ta fuskar yanayi da tattalin arziki, akwai Kasashe renon Faransa a Arewa, da kudu da Gabas da yamma. A al'adance, akwai su Creole, da Latin da Larabawa da Nigoro da wasu Kungiyoyin jama'a. Game da harshe, muna ganin harshen Faransanci ya yadu a bangarori guda biyar, kuma ya cakudu da al'adun wasu harsuna-fiye da kwata daya na harsuna dubu shida da har yanzu ake magana da su a duniya suna yankin da ake Magana da Faransanci ne Wani abin sha'awa shi ne, a cikin Faransawa miliyan dari uku (300 miliyan) wanda mafi

yawa a Kasashen sun haura shekara talatin (30) su ne majiya karfi a bangarori biyar da suke Kokarin samarwa, da KirKirowa da kuma gina-gadar ci gaba da samar da hanyoyin warware matsaloli gaba daya, a gode wa yin amfani da harshe daya na faransanci da ya ba da damar yin haka, kuma ya ba da damar haduwa da juna.

Wannan haduwar karfi dole a kiyayeshi, kamar yadda Leopold Sedar Senghor, yace, "Zaman mu Kasashe renon Faransa ko dai wata-mahada ce ko wani gini ne da ya rikide da lokacin mu da bukutun mu". Wadannankalmomi suna da muhmmanci a gare mu. Kuma wannan shi zai sa mu dinga waiwaiyen bukatum zama lafiya da dumokuradiya da hakkin dan adam da 'yanci da kare rikici da tsaro; da manufotin raya al'umma da kare muhalli wadanda Kasashe renon faransa ke aiwatar da shirye-shiryensu da gudanar da su. Kungiyoyin maza da mata suke gudanar da wadannan tare da kwarewarsu da iyawarsu da samin makamar fasahar su da masana'antun gargajiyi da kafafen watsa labarai kamar yadda Kasashen ke bukatar mutane su yi.

Harshen Faransanci a duniya a cikin shekara ta 2018, wani nau'in dabarun tambaya ne kan batutuwa da kalubale da ke fuskantar mu a yankunan da suka fi muhimmanci kamar zuba jarurruka a cikin 'yan Adam, ci gaba da habaka, habaka ci gaba, da alhakin ci gaba, ilimi, sana'a, fasaha da fasaha na matasa da mata, hadarsu ta habaka, dabarun kasuwancin su, fasahar zamani da sababbin fasaha, masana'antu da kafofin watsa labarai. Bisa la'akari da binciken da aka yi a cikin shekuru biyu da suka gabata da kuma gudummawa daga manyan mutane da masu magana da harshen Faransanci, ana amfani da su da dama ga La Francophonie.

A wannan sabon bugun littafi da tsari da aka yi sakamako ne na hadaka da Maison Gallimard wanda aka yi aiki tare da shi da kuma nuna Kwarewarsa. Muna fata mai karatu zai gamsu idan ya karanta wannan aiki.

Michælle Jean
Babban Sakataren Kasashe Renon Faransa

GABATARWA

Mutane miliyan dari uku ne (300) 'yan asali masu Magana da harshen Faransanci, kuma yawan ya karu da kashi goma cikin dari (10%) tun a shekara ta dubu biyu da goma sha hudu (2014). Faransanci shi ne harshen na biyar da aka fi yin Magana da shi a duniya bayan Sinanci da Ingilishi da Sipaniyanci da Larabci. Ana amfani da shi a nihiyi biyar, Faransanci yana duk sifofin harshen da za ai wa lakabi da harshen duniya. Kamar wasu, ya yi fice ne saboda matsayinsa da tasirinsa a bangorori da yanayi daban-daban. misali :

- Shi ne harshe kasa da Hukuma a kasashe 32 da kuma kungiyoyin kasa da kasa;
- I Harshe ne da ake koyar da mutane fiye da miliyan 80 a kasashe 32 da sauran wurare ;
- Harshen waje wanda mutane fiye da miliyan 50 suke koyanshi ;
- Harshe na watsa labaran duniya TV5 monde, da RFI ko France 24 da Euronews da BBC da Chinese CGTN ko Russian RT ;
- Shi ne Harshe na hudu a intanet.

Har wayau, dangane da'yan asali masu magana da shi da tattalin arziki da yanayi da siyasa, harshen Faransanci yana da muhimmanci kwarai wajen samar da arziki da raya al'umma da bunkasa mu'amala ta kasa da ta bangare da kuma kasa da kasa.

Daga karshe, a shekaru masu yawa saboda kasashe renon faransa, harshen Faransanci ya zama wata mahada ta bayyana al'adu da harsuna da kuma abin koyi na "wayewa ta duniya" kamar yadda Leopold Sedar Senghor ya bayyana, kuma ya zama wani wuri da ake maraba da kowa dakowa da yin musayar ra'ayi a kan abubuwa iri-iri da suka shafi addinai da abubuwan dubawa masu yawa.

Littafin Harshen Faransanci A Duniya a matsayin wani aiki na kimiyya, shi ne burin farko a kan amfani da Faransanci a matsayin abin ba da bayani a kan muhimman harkokin mutane.

Ta wannan hanya, an bayyana kuma an sanar da abubuwa iri daban-daban na yadawa da mu'amalar da ake yi da tasirin da yake yi ko ake yi da shi, da kuma yadda 'yan asalin harshen ke daukarsa, a takaice, duk wasu bambance-bambance da ya shafi nazarin manufofinsa a matsayin na harshe mai sifofi da yawa.

Tsare-tsare a sassa hudu, wannan aiki an yi nasarar tsara fannoni kamar haka :

1. Kasashe Renon Faransa a Duniya, da farko gabatar da muhimman abubuwa da suka shafi amfani da Faransanci kullun nangaba, sannan an kimanta yawan masu Magana da Faransanci ;

2. Koyarwa da koyon Faransancia bisa bayanai da ake da su na bangare da na kasa da abin da aka hada na nazari akan sadarwa da yadawa da ba da horo da shedar satifiket ;

3. Tattalin Aizikin Kasashe Renon Faransa, hada tattalin arziki gaba daya na kasashe renon Faransa da harkar musayar kudi dangane da Kirkire-Kirkirenmasana'antu da kuman kananan harkokin tattalin arziki akan darajar harshen Faransanci a matsayin sa na harshen samun aikin yi ;

4. Bunkasa Harshen Faransanci a kafafen Watsa Labarai na Duniya da intanet, kamar yadda aka nuna a wasu bincike guda biyu, an tsara shi a matsayi na hudu a bayan Ingilish da Sinanci da Sipaniyanci.

Wannan tsarin ya nuna abin da ya kunsa da fannonin da aka bayyana kuma aka nazarta a aikin da ya fito a shekara ta 2019 a bugun Gallimard.

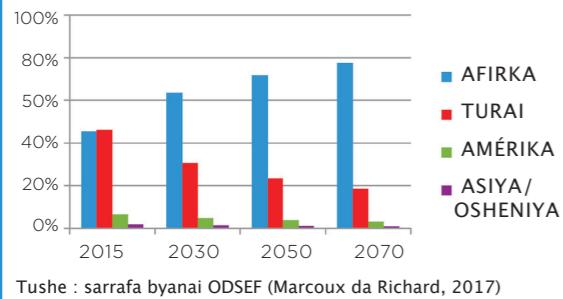
SASHE NA DAYA

MUTANE MASU MAGANA DA FARANSANCI

AMFANI DA HARSHEN FARANSANCI DA MATSAYINSA NAN GABA A DUNIYA

Kashi hamsin da tara cikin dari na masu magana da harshen Faransanci a matsayin 'yan asalin yanzu suna Kasashen Afirka ne. Aune-aune sun nuna Karfin harshen Faransanci, da yadda suke amfani da shi tare da wasu harsuna ta yadda yake yaduwa a yau da matsalolin dake shafar bunkasarsa (kamar na ilimi, da wadda aka samar da wadda aka aikata da wadda aka nuna) su ne aka nazarce su a Kasashen Africa na kusa da sahara da Africa ta Arewa har da Kasashen Lebanon.

Kiyasi na adadin masu amfani da harshen Faransanci a nahiyyin duniya

Muhimman yanayin dake karasa yin amfani da harshen Faransanci a wadannan wurare shi ne yanayi da ilimi. Kuma an bayyana wadannan fannoni sosai don a gano muhimman abubuwa kamar haka :

- Wuraren da ake Magana da harshen Faransanci yana amfana ne daga yawan 'yan Afirka da ke Karuwa ;
- Duk da iriin cigaban da aka samu a shekarun nan na kusa, matsalolin da suka shafi bida ilimi a yanayi mai kyau da kuma koyon Faransanci zai yi wuya a gano su saboda ta bangare daya, a kasa daya kawai ta kusa da Hamada Sahara, fiye da yara miliyan.30 har yanzu basa zuwa makaranta, a wani bangaren, binciken PASEC¹ ya nuna cewa yara miliyan 71 a jii biyu na firamari basu da isasshen ilimin Faransanci don taimaka musu su fahimci bayanin da aka yi musu ta baka ko ma'anar jerin kalmomi da aka rubuta.
- Akwai shirye-shiryen horar da malamai tare da yin amfani da kayan koyar da harsuna na zamani yana taimakawa game da shirin IFADEM da ELAN ga masu Magana da Faransanci ;
- Dangane da wannan, akwai hasashe iri-iri dake nuna

¹ PASEC 2014 - Tsarin ilimi a yankin Saharan Afirka masu amfani da harshen Faransanci : kwarewa da nasara a firamari.

cewa yawu masu magana da harshen Faransanci a 2070 zai kai, ko dai miliyan 477 ko miliyan 747.

Mene ne matsayinharshen Faransanci a wajen mu'amala da harshe a gida, ta fuskar masu Magana da shi da kuma karnin da suke ciki? Shin an dauke shi a matsayin harshe ne na gargajiya wanda ake sadarwa da shi, don haka a adana shi don gaba? Ta yaya masu magana da harshen, wadanda ba ma harshensu ne na asali ba suka dauki wannan harshe, wanda wani lokaci ake ce masa "harshen na biyu" ko kuma a ce "harshen Afirka" (saboda asali ko yadda aka mai da shi)? Yaya kuma za a yi da batun bambance-bambance da ake samu ta hanyar Kirkira da bukutun masu Magana da Faransanci?

Binciken² da aka gudana a Afirka kusa da sahara, da Arewacin Afirka da Kasashen Lebanon, da bayanan da aka gabatar, sun bada sakamakon da ya dace :

- Masu magana da Faransanci a Afirka galibi suna magana harsuna da yawa sannan tasirin amfani da harshen asali ya danganta ne da yawan harsunan da ake magana da kuma amfani da su da akeyi. Misali : Karin harshen larabci a Arewacin Afirka da Kasashen Lebanon, da harshen Wolof a Kasashen Senegal ko harshen Bambara a Mali, duk harsuna ne da ake amfani dasu a matsayin harsunan farko. Amma a Kasashen Cote d'Ivoire ko Kasashen Gabon ba wani harshe da aka keba a bayyane (sai Faransanci) ;
- A ko'ina galibi kafin a yi maganar harsunan asali, ba a hada harshen Faransanci da wani ba'kin harshe saboda shi Faransanci shi ne na biyu da ake amfani da shi (a gida da makaranta da wurin aiki da wurin shakatawa ...) ;
- Wannan fahimta ta karfafa sosai. Hakika matasan zamanin nan sun karfafa amfani da harshen Faransanci fiye da mutane da ;
- A wani yanayi kuma ana samu kuma ana amfani da mabambanta Karin harshen Faransanci masu asali daga harshen ko daga gaurayen wasu harsuna (kamar : *nouchi* a Cote d'Ivoire, *Toil bangando* a Gabon) yadda aka karbe su kuma aka sa su ne wani Kangarre na mabuken cigaban masu Magana da harshen Faransanci (wannan zai dawo da bambancin de ke tsakanin wuraren da ake Magana da Faransanci marasa babban birni, wato inda harkar harshe take ta zahiri da masu Magana da harshe, ko a cibiyoyin da ake amfani da shi musamman kungiyoyin kasa da kasa masu suna iri daya da kuma duk Kasashen da gwamnatoci da masu sa ido);

² TRANSLANGA da DUFRAM masu daukan nawi su ne AUF da OIF

→ Tasirin harshen Faransanci ya na rabuwa da zamanin mulkin mallaka duk da cewa da wahala, sannan harshen na kafuwa a kan yan asalin harshen kamar a matsayin harshen makaranta, harshen zamani, harshen ma'aikata da kuma kasuwanci. A kowane wuri ba'a ganin harshen yana dakushewa, ko yana da matsala, ko kuma ya zama sai masana kawai ke amfani da shi ;

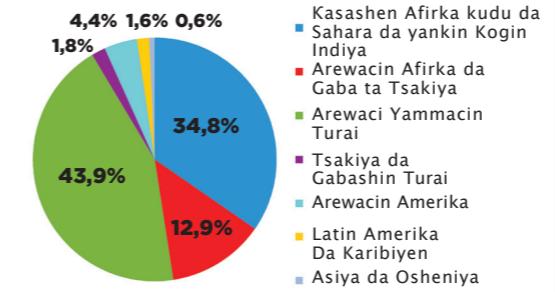
→ Tsakanin kashi tamanin cikin dari (80%) da kashi dari bisa dari (100%) na masu magana da harshen Faransanci a Afirka da Kasashen larabawa sun yi fatan a ce zuriyarsu sun koyi harshen Faransanci ;

→ Kashi arba'in (40%) da kuma fiye da kashi tamanin cikin dari (80%) su bayyana aniyarsu ta barin 'ya'yansu da jikokinsu gadon harshen Faransanci (ko jikokin jikokin da sauran yara).

KIYASHIN YAWAN MASU MAGANA DA HARSHEN FARANSANCI A DUNIYA

A shekara ta dubu biyu da goma shatakwas (2018) an Kiyasta cewa akwai masu Magana da harshen Faransanci har su miliyan dari uku (300 miliyan). Wannan ya nuna cewa harshen ya kara yaduwa da kashi tara da digo shida cikin dari (9.6%), tun daga Kiyasin da aka yi a kan 'yan asalin harshen a shekara ta dubu biyu da goma sha hudu (2014).

Tsarın masu Magana da Faransancı a Bangarorı na Duniya a Shekara ta 2018

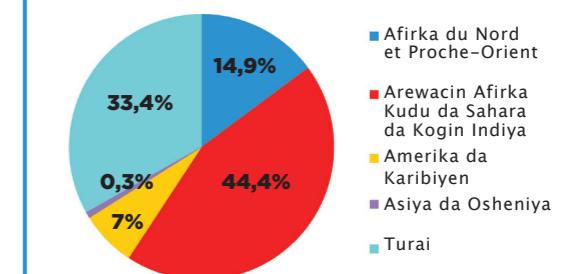

Dangantakar Masu Magana Da Faransanci

Wani abin lura shi ne irin nasabar da ke tsakanin 'yan asalin masu magana da Faransanci da kuma sauran wurare da ake magana da Faransanci, aka kuma mai da shi harshen dole kuma mai ban sha'awa wanda ake koyawa mutane, wanda suke zama "kamar wadanda aka haifa da Faransanci".

Wannan tsarin da muka gabatar da shi shekara hudu da suka wuce ya bayyana irin sha'awar da ake da ita ta

Tsarın masu magana da Faransancı yau da kulum (2018)

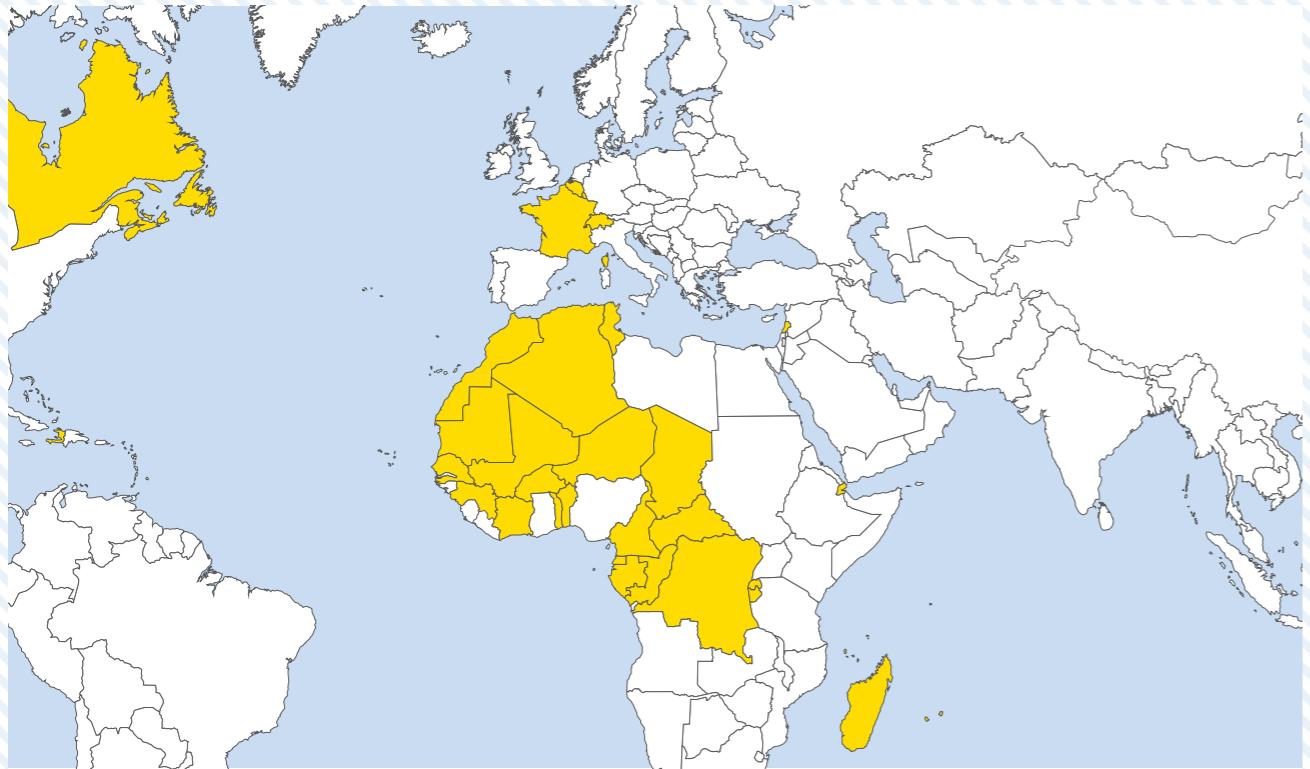
tsarawa wadda ta dace da koyar da ilimi ba tare da kaucewa tsarin harse na zahiri ba wanda kuma shi zai kawo cigaba a inda ake magana da Faransanci. Wadannan masu magana da Faransanci sun kai kashi sababin da takwas cikin dari (78%) na yawan masu magana da Faransanci da ake da shi a mutane miliyan dari biyu da talatin da biyar (235 miliyan).

Bunkasa da Inda aka Dosa

Cibiyar inda ake magana da Faransanci ta ci gaba da bunkasa zuwa kudu, tana dada wanzuwua tun a shekara ta 2010, inda a cikin masu magana da Faransanci miliyan ashirin da biyu da digo bakwai (22.7 milliyan) wadanda suke a doron Duniya, kashi sittin da takwas cikin dari (68%) suna Afirka kusa da Sahara ne kuma kashi ashirin da biyu cikin dari (22%) suna zaune a Arewacın Afirka ne, sannan sauran kashi goma da kashi uku da kashi bakwai (10%, 3%, 7%) suna zaune a Amerika da Kasashen Turai suka sauran 10% da suka rage kashi uku da kashi bakwai (3% et 7%). Ba da dadewa, an gano Karuwa yawan masu magana da harshen Faransancin a kullun yana kaiwa kashi goma sha daya cikin dari (11%) kamar yadda aka gani a tsakanin shekara ta 2010 da kuma ta 2014, sai dai kashi sha bakwai cikin dari (17%) a nahiyyar Afirka ne (wanda haka ya nuna Karuwar maki biyu atsakanin shekara ta 2010 da shekara ta 2014. Wannan canji a Afirka ya samo asali ne daga kasancin Kasashen da kuma cigaban ilimi a nahiyyar. Za aci gaba da ganin wannan tasiri akan bunkarsar harshen Faransanci a shekulu masu zuwa (ba tare da wasu togaciya ba da ake ganinsu tun farko).

Wannan Karuwar yawan masu magana da Faransancı³ ya hada da bambance-bambancen da ake da shi ne a Kasashen, amma abin sha'awa shi ne za a iya cewa yawanmasu magana da Faransanci a Kasashen bai gaza kashi hamsin cikin dari (50%).

³ Baptiste BECK, Richard MARCOUX, Laurent RICHARD da Alexandre WOLFF. Estimation des populations francophones dans le monde en 2018. Sources et démarches méthodologiques, Québec, Observatoire démographique et statistique de l'espace francophone, Université Laval, Note de recherche de l'ODSEF, 2018. 160 p. www.odsef.fss.ulaval.ca/sites/odsef.fss.ulaval.ca/files/odsef-lfdm-2018.pdf

AWON WURAREN DA AKE AMFANI DA FARANSANCI A KULLUN

KASA KO 'BANGARE

"Wañkanda aka Haifa" da harshen Faransanci ('yan asali) :

▪ Kanada-Kyubek	93%
▪ Kungiyar Waloniya-Borosel	98%
▪ Faransa	97%
▪ Monako	97%
▪ Yamacin Kasar Suwizzalan	81% (2005)

Wasu "da aka haifa da Faransanci" (yawansu cikin dari) :

▪ Andorre	70%
▪ Lebanon	38%
▪ Marishiyos	73%

A zaman harshen hukumishi kadaï "rayuwa cikin Faransanci" :

▪ Benin	33%
▪ Burkina Faso	24%
▪ Kongo	59%
▪ Cote d'Ivoire	33%
▪ Kasashen wajen Faransa	84%
▪ Gabon	66%
▪ Guinea	25%
▪ Mali	17%
▪ Nijar	13%
▪ Kungiyar Demokradiyar Kongo	51%
▪ Senegal	26%
▪ Togo	40%

% KASHI NAWA CIKIN KARI NA MASU MAGANA DA FARANSANCI (A CIKIN YAWAN MUTANE)

▪ Kanada-Kyubek	93%
▪ Kungiyar Waloniya-Borosel	98%
▪ Faransa	97%
▪ Monako	97%
▪ Yamacin Kasar Suwizzalan	81% (2005)

▪ Andorre	70%
▪ Lebanon	38%
▪ Marishiyos	73%

KASA KO 'BANGARE

Arewacin Afirka, "rayuwa cikin Faransanci" :

▪ Algeriya	33%
▪ Moroko	35%
▪ Mauritaniya	13%
▪ Tunisiya	52%

Harshem hukumu tare da wasu harsuna da dama "rayuwa cikin Faransanci" :

▪ Burundi	8%
▪ Beljiyom	75%
▪ Kamaru	41%
▪ Kanada	29%
▪ Kanada New Barunswick na Kasar Kanada	42%
▪ Kanada-Ontariyo	11%
▪ Afirka ta Tsakiya	28%
▪ Komoros	26%
▪ Jibuti	50%
▪ Ikotoriyar Guinea	29%
▪ Haiti	42%
▪ Lezunbok	92%
▪ Madagaskca	20%
▪ Ruwanda	6%
▪ Seshel	53%
▪ Suwizzalan	67%
▪ Chadi	13%
▪ Banutu	31%

SHAFI NA BIYU

KOYO DA
KOYAR DA
FARANSANCI

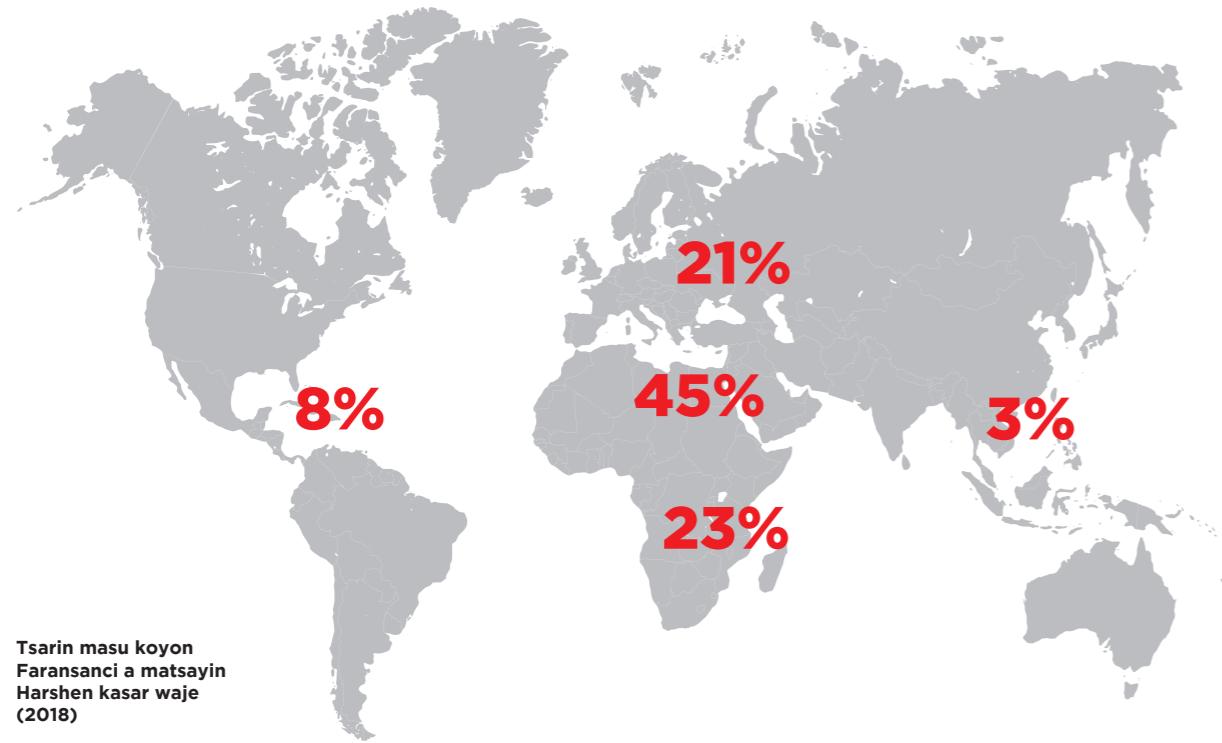
TAKAITAWA

■ Yadda Abubuwa Suke

Harshen Faransanci ya sami damar zama harshen Duniya ne saboda wasu dalilai kamar yadda ake koyar da shi kusau a duk Kasashen Duniya, sannan ana koyar da shi sosai a Kasashe talatin da shidda da kuma wasu matattarar jama'a.

Har wayau akwai tsaretsaren koyar da ilimi, ba bu wani wuri idan mutum yana son koyon harshen Faransanci da ba zai samu inda ake koyar da shi ba, wani wurin akwai wurin koyarwa da ake kira "Alliance Francaise" ko wata Kungiya da za ta ba da shawarar hanyoyin da za a koyawa. Sannan akwai kayan koyon harshen na zamani iri-iri da ake samar wa koyaushe.

Idan aka kididdige bayanai na kasa, da kuma matakai daban-daban na yawan dalibai masu koyon harshen Faransanci a matsayin harshen waje (FLE) a kalla sun kai mutane miliyan hamsin da daya (51 miliyan) sannan masu koyon harshen na wucin gadi ba za su gaza mutum miliyan tamanin da daya ba (81 miliyan) Wannan kididdiga

ta kunshi mutanen da suka yi rejista ne a cibiyoyin da ake koyar da Faransanci irinsu "Alliance Francaises" wadanda dalibai ba sa gaza kashi biyu cikin dari (2%) na (FLE) da kuma daliban da ke karatu a cibiyoyin ilimi na Faransanci da ke Kasashen waje wadanda aka kiyasta da (0.5%) cikin dari na yawan dalibai Faransanci a duniya.

■ Faransanci a matsayin harshen Kasar Waje (FLE)

An Bayyana irin Kimar da harshen Faransanci yake da shi a Arewacin Afirka da Gabas ta Tsakiya a shekara ta dubu biyu da sha hudu (2014) Faransanci yana da matsayin harshen hukuma ko kuma babban harshen da ake koyarwa da shi. Sannan shi ne harshen da galibi mutane suke mu'amala da shi. Shi ne kuma harshen da ake koyonsa a jami'a kuma harshen da kwararru suke amfani da shi a wasu fannoni na koyon ilimi tun daga matakain firamare zuwa sakandare a fannoni na kimiyya da sauran manyan tsaretsaren koyon ilimi.

Afirka kusa da sahara da Kogin Indiya : Bangarori ne inda harshen faransanci shi ne harshen da aka fi yin aikin koyarwa da shih aka kuma ya nuna cewa wadannan Bangarori su ne na biyu a duniya wajan yawan dalibai

masu koyon harshen Faransanci a matsayin harshen waje (FLE), musamman bisa la'akari da tsarin koyar da ilimi na gomnati ko kuma masu "harshe biyu", kamar yadda ake yake a Kasar Kamaru inda ake hada (Ingilishi da Faransanci), da kuma Kasar Madagaska (Malagasi da Faransanci) ko Kasar Marushiyos (Creole da Faransanci) wanda yin haka ke kwafaitar da koyon Faransanci tun da wuri. ; Wani dalili kuma shi ne yadda ake sha'awar koyon Faransanci a Kasashe irinsu Nijeriya da Gana da Liberia da Ruwanda inda harshen Ingilishi shi ne harshen koyarwa. Haka ma a Kasar Angola da Guinea-Bissau, da Mozambik da Sau-Tome da Firinsifi a Portuguese ko harshen Sifaniyanci a Kasar Equatorial Guinea.

Kasashen Turai : Su ne babban Bangaren da ake koyar da Faransanci. Nan ne harshen ya zama harshe na biyu da aka fi koyo a Kananan makarantun sakandare. Sannan shi ne harshen farko a Kasashe renon Ingilishi da kuma Kasashen da aka mai da shi harshen hukuma na biyu, kamar a Kasar Belgium da Luxemburg ko Switzerland. Awusu Bangarorin/kuma, harshen Faransanci shi ne na uku, wani lokaci ma na hudu a wuraren da ake ba da za'bun yin amfani da harsuna da yawa.

A Kasar Amerika da Karibiyen ana koyon harshen faransanci a matsayin harshen wato (FFL) ana yi ne a "Alliances Francaises" da kuma wasu cibiyoyin koyarwa sai dai ba kasafai ake samun dallibai masu yawa ba a tsarin koyar da ilimi, sai dai a Kasar Canada da Amerika inda ake sha'awar koyarwa da harsuna biyu da na'kaltar kwarewa a dabaran sanin harshe wanda ake bukata sosai a matsayin sharadi na samun aikin yi.

A Karshe, yankin Asia-Pacific, shi ma wuri ne da ake koyon Faransanci, musamman da taimakon Kasashe renon faransa irinsu Kambodiya, Los ko Viyetnam. Haka kuma da yawan dalibai (duk da cewa yawansu dan kadan ne in an kwatanta su da dalibai masu ilimi) a Kasashe masu yawan jama'a kamar Kasar Sina da Indiya da Jafan.

■ Faransanci, Harshen Koyarwa

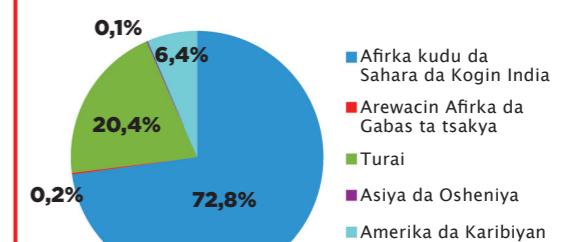
Cikin mutane miliyan 81 da aka koyar da Faransanci, kashi uku cikin hudu an koya musu ne a cibiyoyi na Kasar (na gwamnati da masu zaman kansu) wadanda suke a Kasashen Afirka kusa da sahara ko Indian Ocean. Galibi Faransanci shi ne kadai harshen da ake koyarwa da shi a harkokin ilimi a Kasar Benin, da Burkina Faso da Afirka ta

Tsakiya, da Comoros da Congo da Jamhuriyar Demokratiyar Kongo da Cote d'Ivoire da Gabon da Guinea da Mali da Niger da Senegal da Togo.

Kimar harshen Faransanci wadda take nuna 'yan makarantar firamare da dalibai fiye da miliyan goma sha biyar (15 milliyan) ya nuna matsayinsa Kasashen Turai, wanda yake a matsayi na biyu a duka wurare.

Harwa yau a Amerika da Karibiyen, da Kyubek (da sauran sassan Canada), a Bangare daya, da kuma kasar Haiti, a wani Bangaren, inda yake da kima sosai da rukunin dallibai harshen Faransanci. Duk da cewa yawan dalibai a Kasar Haiti ba a tantance shi bay a zuwa yau, a 'yan shekarannan, kuma yawan wadanda aka rubuta bas u cika samun koyarwa kacokan da Faransanci ba (harshen Creole shi ne yanzu yafi samun damar da hukuma ta bashi, Faransanci kuma yana fuskantar rasher tagomashi daga gun malamai da yawa da yakamata su yi amfani da shi wajen koyarwa).

Tsarin masu koyon a cikin harshen Faransanci (2018)

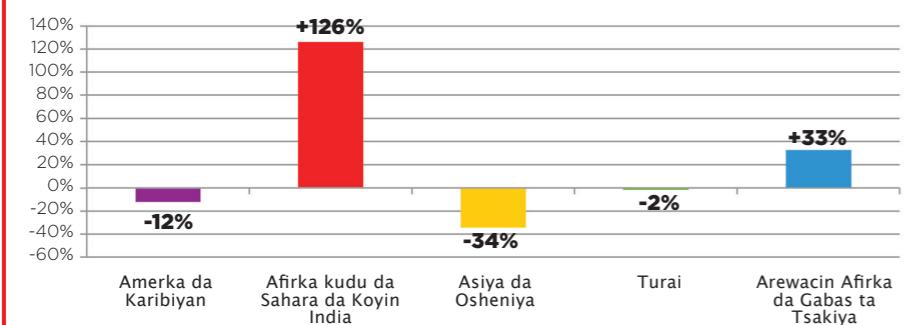

■ Bunkasarsu

A cikin jimlar Karuwar dalibai (fiye da kashi takwas cikin dari (+8% na dalibai a tsakanin shekara ta 2014 da 2018) bunkasar yawan dalibai a bangare, ya tabbatar da sauyin da aka samu a yankuna guda biyu : wato Afirka kusa da Sahara zuwa Indian Osheniya da Arewacin Afirka zuwa Gabas ta Tsakiya. Sai dai kuma wani yanki na Asiya da Amerika zuwa Bangaren Karibiyen, yana raguwa ne, Saboda yawan dalibai masu koyonn Faransanci a matsayin harshen waje (FLE) da aka sani raguwa yake yi ya danganta da wuri.

A Kasashen Turai, duba da irin 'yar raguwar kimarsa ta kashi biyu cikin dari (2%) a shekara hudu, za a iya cewa

Canjin yawan adadin masu koyon Faransanci a matsayin harshen harshen kasar waje (FLE 2014 da 2018)

Kimar harshen na nan koda yake yawan dalibai a makarantar sakandare yana raguwa musamman masu gama karatu a wannan matakia ake koyarwa. Duk da haka harshen Faransanci har yanzu yana wanzuwa a wannan yanki saboda masu amfani da shi a firamare da kuma a kananen makarantun sakandare.

HANYOYIN DA YADAWA DA KAYAN AIKI

Masu-ruwa-da-tsaki game da yada harshen Faransanci da al'adun Faransawa suna shirya kansu tare da yin aiki tare da juna, suna bin hanyoyin da aka KirKiro a cibiyoyin yada al'adun na Kasar waje (kamar su AUG, Université Senghor, da AIMF da TVS MONDE) da su (Kungiyar Al'adu Faransa ta panin kasashen Waje, da Alliance Francaises - AF da ma'aikatu na Faransanci - IF) wafanda masu tasiri ne a harkar ilimi da harshen Faransanci (irinsu : APEFE-WBI⁴, the Swiss Cooperation, etc) da sauran masu-ruwa-datsaki na kasa da kasa.

Hanyar yada Ilimin Faransanci da hukumomin ko wafanda hukuma ta ba izinin yin haka a Kasashen waje irinsu AEFF (Hukumar yadawa da koyarda Faransanci a kasashen waje- Agence pour l'enseignement Francais a l'étranger) da kuma hukumomin hadin gwiwa na MIF (Maison laique francaise) a nasu bangaren, suna koyar da yaran ma'aikata ne na Faransa a Kasar waje da harshen Faransanci, tare da sauran dalibai da ma wasu 'yan Kasashen waje da suke son yin karatu da Faransanci don samun kundin Ilimin karatu.

⁴ Kungiyar yada ilimi da ba da horo ta Kasashen waje ta Waloniya da ke Borosel

AUF da kuma Sabon Ofishin Farawa a Kasashe (institutes, centres, regions, campus, CLAC⁵...) suke shirya yadda ake gudanar da tsare-tsare da aikace-aikacen da ake yi. kuma suke tsara duk abubuwani da ake yi musamman banda na IFEF (Institut de la Francophonie pour l'éducation et la formation) tare da abokan hadin gwiwarsu.

Ta hanyar wannan cibiyar hukumomi a aikace ne kayan aiki da matakinne zasu bada goyon bayda hadin gwiwar kwararru panin Faransanci saboda bida gudumawa ga horar da dalibai da mallamai musamman ta hanyar damar da kafafen sadarwa na zamani suka bida.

Shirin al'adu, ta ake bida horo da Faransanci tare da ba da satifiket ana yinsa ne ta hanyar IF da AF ko ina a duniya da kuma raba finafinan Faransanci (IF Cinema) da kuma kayan aiki na digital (Frantastique Lingozng, speakshake), kuma suna Kara Kulla dangantaka a tsakanin malamai ko ina a duniya ta hanyar kyakkyawar mu'amala (IF profs), ta damar samun ilimin al'ada ta hanyan digital (Alliance 3.0) ko kuma ta hanyar ba da horo ta hanyar yanar gizo dari bisa dari.

Cibiyoyi irinsu IFOS da CLOM na "tenseigner le FLE aujourd'hui-Koyarda Faransanci a matsayin harshen kasar waje a yau." sannan tsarin ba da horo na CAVILAM, da BELC, da CIEP, da Sauransu, duk wafannan suna aikin koyar da Malamai don a sami damar shiga TICE na koyo da ba da horo sosai domin cimma manuofin aikin koyarwa da harsuna guda biyu da sauransu.

⁵ Cibiyar koyan karatu de raya al'adun gargjiya ta OIF

Aikin koyarwa na FLE da wanda ake yi da Faransanci, ana yinsa ne da farko sai an koyar da ma'aikata da malamai na ma'aikatun ilimi ta kasa wadda take da hadin gwiwa da wasu kungiyoyi malaman Faransanci (wafanda ke aiki a ofishin jakadanci, dake da nasaba da FIPF - Wato-Federation Internationale des Professeurs de Français) da ofisoshin yanki na OIF da

Kungiyar "La Francophonie" ko wata jarida, ko hanyar koyarwa daga gida mai suna FAD-FLE. wadda CREFAP (OIF) ta samar sun KirKiro wasu kayayyaki da wasu hanyoyi, wato cibiyoyin ilmi da shirye-shirye a Faransanci wafanda Arte (Educ' Arte) da talabijin TV5MONDE (enseignerTV 5monde.com, da apprendre tv5monde.com da parlons-français tv5monde.com da application 7 jours sur la planète) da RFI (RFI SAVOIRS) da Le talisman brisé. Parlez-vous Paris? La RTBF ko kuma ta hanyoyin sadarwa na Yanar-Gizo.

FIPF ta sanya hanyar sadarwa ta Yanar-Gizo daya daga cikin muhimman jari da zai ba dukkan tsare-tsarenta damar yada shirye-shiryenta da raba ayyukanta da kuma koyo (dandamalin mu'amala www.fipf.org) Tana yin wasu littafai domin dimbin jama'a masusuna "Le Français dans le monde" da kuma "addendum". Francophonie du Sud ko kuma wanda aka yi domin kwararru mai suna ("Tattaunawa da al'adu", "Bincike da Manhaja") kuma tana shirya tarurruka na shiyya da kuma na duniya baki dfaya waddanda ke tara daruruwan jama'a (Za a yi Taron Duniya a watan Yuli shekarar 2020 a Nabeul ta Kasar Tunisiya).

WAKILAI NA YANKI DA NA KASA

■ Afirka ta Arewa da Gabas ta Tsakiya

A Kasashen Afirka ta Arewa, duk da yake harshen Faransanci, ba shi ne harshen hukuma ba, ana koyar da shi a makarantun firamare da sakandare (kafada da kafada da Larabci da kuma karin harshen yankin ko wani harshen da al'ummar wurin ke yi). Harshen na tallafa wa a harkokin kasuwanci, da ilmi a manyan makarantu ga dalibai da kwararru musamman a fannin kasuwanci na duniya, Faransanci na da ruwa da tsaki a wajen shugabanci a makarantu da sashen Kwadago, da jarida da harkan dalib'ci. Yana takar muhimmiyar rawa a matsayin harshen Kasar waje duk da yake yana da gata a wasu Kasashen irin su Tunisiya da Maroko da Aljeriya da Mauritaniya da Lebanon ko kuma Egypt a matsayin harshen koyarwa tare

"Iya Faransanci jari ne a jami'a da wajen mu'amala da kwararru."

da wasu harsunan, wani lokacin tun firamare, kuma bugu da kari, harshen koyarwa a wasu pannonin jami'u.

Karin kashi 33% na masu koyon FLE (Faransanci a matsayin Harshen Kasar Waje). Ya tabbatar da irin muhimman da harshen Faransanci yake samu a tsarin ilmin yankin (kashi 45% na halarta a duniya) musamman a nazarin harsuna da dama wanda ake yi wa garambawul alal misali a Misira, ko a Lebanon wadda ga alama take koyar da harsuna uku a manyan makarantu.

Kuma tashar 56 IF a yankin ta tattara akalla kashi 50% na dalibai da kuma tarayyar daliban Faransanci na AEFE wadda ita kadai take da kashi 39% na jimillar daliban da aka ilmantar a Faransanci a matakia na koli (ma fi yawa a Moroko da Lebanon).

Saboda haka kwarewa a Faransanci wani abu ne da ake bukata a jami'a da harkar kwarewa a Kasashe da dama na yankin, duk kuwa da matsalolin da dalibai suka fuskanta (rashin kwarewa a harshe a farko farkon karatu a manyan makarantu) da kuma su kansu Malaman Ilimin koyarwa (kayayakin da dabaran karantarwa da suka dace da koyon Faransanci a matsayin harshen Kasar waje (FLE)).

Jami'o'in Faransawa suna ko Karin goyon bayan a yi amfani da Faransanci wajen koyarwa ta tallafa wasashen koyar da Faransanci da cibiyoyin harsuna da malamai masu koyarwa domin masu koyarwar su zama kwararru da sauransu.

Yawan daliban da ke neman satifiket kan kwarewa a kan harshen Faransanci na nuna irin amfanin da jami'o'i da shirye-shirye na ci gabon kwararru musamman ta fuskant kasuwanci suke da su ga, al'umma kamar dai yadda yawan daliban shirin DELF-DALF suke bunfasa, musamman shirin "Jeune Public" wanda ya Karu da kashi 48%. Yawan daliban dake zuwa Faransa musamman daga Moroko da Aljeriya da kuma Tunisiya yana ta Karuwa, kuma yana nuna nahiyan Afirka ita ce ke da mafi yawan dalibai zuwa Kasashen da suke karbar dalibai daga wata nahiya zuwa wata, da kuma cikin 'yan gedun hijira, mutane

masu barin wasu wurare da ake fito na fito (Iraqi da Siriya da kuma Libiya) a nan ma ana sa ran wasu al'ummomin su saje da tsarin ilmin ḫasar ba᷍uncinsu irin Lebanon musamman yara 'yan Siriya.

■ Kasashen Afirka kudu da Sahara da Kogin Indiya

Bun᷍asar harshen Faransanci ya danganta ga irin yadda tsarin ilmin ḫasashen ya ḫirkiro kayayakin aiki da tsarin koyar da harsuna da dama wadanda suka dace da Faransanci da harsunan ḫasa (a muhallin da ake yin harsuna da dama) da yadda za a horar da yara da dama wadanda suke ta ḫaruwa, da kuma samar da ḫwararrun malamai da za su shawo kan matsalolin.

A gaskiya ma Faransanci shi kafai ne harshen da ake amfani da shi a Kasashe 13, a wasu ḫasashen 5 ana amfani da shi hade da wani harshen ko wasu. Adadin yaran makaranta da ake koya masu da Faransanci a yankin ya kai kashi 73% na duniya, kimanin kashi 70% a firamare suke.

A ḫasashen su Kasashe su Jamhuriyar Kongo (Congo) (ana koya wa yara miliyan 19 da Faransanci), ko (miliyan 5) a Kammaru (miliyan 5) da Madagaska (miliyan 5), wannan na nuni ga irin girman abin, amma ba kololuwar ḫwarewa a ilmi ba. Haka ma ana koyar da harshen Faransanci ga 'yan koyo da dama a matsayin hanyar koyon harsuna da yawa a (Kamarru da Madagaska da kuma Marushiyos) da kuma matsayin harshen ba᷍i a ḫasashen renon Ingila (Gana da Gambiya da Nijeriya da sauransu). Ko kuma na'urori da suke buna᷍sa Faransanci.

A ḫasashen da ba Faransa ba ta reno su ba masu koyon FLE sun kai kashi 23% a duniya, wanda wannan ya ba su matsayi na biyu bayan ḫasashen Afirka ta Arewa da Gabas ta Tsakiya. Kuma sun fi kowa bun᷍asa a duniya (+ 126%) da ci gaba mai armashi a Mozambik da Sau-Tome da Firinsifi da Namibiya, sai kuma bun᷍asa tsaka-tsaki a Afirka ta kudu da Angola.

Koyar da FLE ga alama ya fi shafar Faransanci na ḫwararru musamman a manyan makarantu, domin fafada ḫwarewa da kasuwanci wadanda ake yi da ḫasashen masu yin Faransanci da aka yi iyaka da su.

Adadin masu koyon Faransanci ta IF da AF yana dan ḫaruwa, yak ai 78, 000 (30, 000 daga cikinsu sun fito ne daga ḫasashen da suke ba Faransa ta reno su ba). Ma fi muhimmanci daga cikinsu ana samun du ne a Madagaska mai masu koyon 30, 000 ko a Nijeriya da Gana da Kenya da Afirka ta Kudu. Tilas a lura cewa dokoki da ḫa'idoji na

"A matsayin Faransanci na ba᷍on harshe na biyu da ake koya bayan Ingilishi, a Kasashen Latino-Amerika."

samun ci gaba a wajen aiki a Kyubec sun sauva yan kwanaki nan suna bayar da fifiko ga iya aiki da kuma ḫwarewa a harshen Faransanci (ta hanyar samun satifiket daga TEF da TCF) da ma yawan dalibai suna fitowa ne daga ḫasashen renon Faransa irin su Kamaru da Aibari Kos kuma su ne suka fi yawa a duniya.

■ Amerika Da kasashen karebiya

Idan aka yi ala'akari da tarihin koyon Faransanci yana da matsayi na musamman saboda falalarsa ta fuskar al'adu da kimiyya da tattalin arziki da sauransu, kuma ma jari ne ga ḫarin girma ga dalibai da zama ḫwararru a farfajiyar Faransanci.

A matsayin Faransanci na ba᷍on harshe na biyu da ake koya bayan Ingilishi, a ḫasashen Latino-Amerika, haka ma ana ganin darajar Faransanci matu᷍a a wasu ḫasashen irin su Kwasta-Rika inda tilas ne a yi shi a makaranta ko a Santi Lusiya inda kashi 85% na 'yan firamare na yin sa. Akwai wani shiri a yanzu na bun᷍asa harshen Faransanci da amincewa da shi a ḫasashen Amerika ta Tsakiya. (Hundarus da Gwatemala da Nikaraguwa da Fanama da kuma Salbado).

Sai dai Faransanci bai cika samun masu koyon da yawa ba a makarantu in banda Kanada (banda yankin Kyubek) sai ko a wasu 'yan jihohi inda ake samun masu sha'awar nazarin harsuna da dama.

Shirin koyarwa na FLE na Fashar AF (da wasu tasoshin IF) Suna da asali (tun 1884) da aka sanya shi cikin daya daga cikin manyan tashohi na duniya (316 AF wanda aka rarraba a ḫasashen 31) da kuma wasu manyan tasoshi

(Amerika da Ajantina da Birazil da Meziko) da masu koyo kimanin 196,000 wanda ya kai adadin 42% na duniya. Tsarin koyar da Faransanci a makarantu ta AEFF abu ne da ya zauna daram-dam a yankin da makarantu 90 (daga ciki 26 makarantu Faransanwa ne masu bin tsarin Sakyulanci); Su ne na 2 a duniya da adadin kashi 16% na al'ummar Faransa, wanda wannan alama ce da ke nuna irin Kimar shirin.

Adadin mutanen da ke neman satifiket na Faransanci a ḫasashen irin su Meziko da Kolombiya da Haiti da Birazil da Ajantina ko kyuba na nuna irin shaukin da ake da shi ga Faransanci domin ilmi mai surfi da kuma ci gaba a wani fanni na ḫwararru. Yanki na 2 a duniya ta fuskar yawan dalibai DELF wato na "Jeune Public" (bayan Turai), inda dalibai da dama suna yin jarabawar tantance ḫwarewa samun shedar yin hijira zuwa Kanada (da la'akari da iya wucewa Kyubek ta sauva matsayi a tashi daga mu᷍amin dalibi ko mazauni ya zuwa ga na dan ḫasar Kanada). Haka ma bayar da shaidar iya Faransanci ta kafu a wasu ḫasashen (Kyuba da Haiti da kuma Feru) musamman a kan al'amari yawon-bude-ido da jami'o'in Amerika domin koyon Faransanci don kasuwanci ko a jami'o'in Meziko na Kere-Kere domin samun aiki.

Duk da irin amfani ko sha'awar da ake da ita ga Faransanci, raguwar FLE zuwa kashi 12% na nuni ga cewa ga alama tsarin ilmin bai da sha'awar koyar da harsuna da dama ta yadda za a hada da Faransanci, ko ma a mayar da shi tilas tare da wasu harsuna banda Ingilishi aqalla a yanzu.

■ Asiya – Oshaniya

Tashoshin AEFE su ne kadai ke koyar da Faransanci a yankin wanda kuma ya kai kashi 6% na adadin masu koyon na duniya da dalibai 21,000 da ake koya wa Faransanci a makarantu 48 a duk yankunan sabuwar Kaledoniya da ke hade da Faransa, a Banutu inda Ingilishi da Faransanci suke da qima ta musamman (harshen koyarwa tun daga makarantar reno har sakandare a tsarin karatun Ingilishi ko Faransa), ko kuma ma a Ostireliya ko Los inda ake niyyar fara koyarwa ta amfani da harshe fiye da daya.

Duk da yake wannan yanki shi ne ma fi karsashi a duniya ta fuskar koyarwa ta FLE (kashi 3% na masu karatu na duniya, da kashi 34% na raguwa musamman a

"Yankin Asiya-Oshaniya ne babban yankin na asalin daliban kashen waje a duk duniya."

makarantu firamare da sakandare duk kuwa da cewa akwai yituwar ḫarewa a manyan makarantu) Yawan masu karatu na Satifiket na DELF-DALF duk ya nuna raguwa ta kashi 9% tsakanin 2014 da 2016 (in banda Sin da Koriya ta kudu a inda ana samun ci gaba).

Koyar da Faransanci na ci gaba ne da taimakon ḫasashen da suke 'yan ḫungiyar Faransassu (Kambodiya da Los da kuma Biyatnam) da kuma cewa da dama daga cikin masu koyon a ḫasashen masu tarin jama'a kamar Sin da Indiya ko Jafan, da ma wata wadda ake sa rai Koriya ta Kudu wadda tun 2016 take 'yar kallo ta ḫungiyar ḫasashen Faransa.

Adadin masu koyon ta FLE daga tashohin AF da IF shi ma raguwa yake yi da kashi 3% (da adadin mutane 131,000 masu koyon a 2017), amma akwai masu koyon da dama a Indiya (kasa ta 2 a duniya a ḫarkashin AF da masu koyon 28,500) da Sin (masu koyon 20,000) ko ma a Ostaraliya (11,000). Wasu ḫasashen kamar Bangaladash da Kazakstan su ma masu koyon sun ḫaru ainun tsakanin 2012 da 2017.

Kamar yadda Campus France ya nuna yankin Asiya-Oshaniya shi ne yanki na asalin dalibai na ḫasashen waje a duniya da adadin dalibai miliyan 1.9 (wanda 0.8 daga cikinsu 'yan Sin ne) kimanin kashi 42% na dalibai masu tafiya karatu a duniyar baki daya.

Za'a iya lakari cewa turuwar dalibai a bangaren yanki Asiya zuwa Ostirelia, Jafan, Malesiya, Koriya ta Kudu da New Zealand yana karuwa cikin yankin da Ingilishi ya kasance harshen sadarwa, kuma wan'an jami'o'in ḫasashen renon Faransa sun daukeshi da mahimmanci.

“Faransanci shi ne harshe na farko na waje da ake koya, su kuma ƙasashen renon Jamus sun ba shi matsayi na biyu.”

■ **Turai**

A duniya, Faransanci shi ne harshe na daya ga kashi 12% na mutanen ƙasashen Turai (alhali Jamusamci na da kashi 16% Ingilishi kashi 13% kafin vallewar Ingila), kuma shi ne harshe na biyu na waje a fannin ilmin sakandare a ƙasashen Turawa (da adadin 26.1% na masu koyo, alhali Ingilishi da na kashi 96%, Jamusanci 16.8%). Sai Sifaniyanci 12.6%.

Banda tsarin makarantu, tashohin AF da IF suna taimakawa ga koyon Faransanci a nahiyan. Kimanin kashi daya cikin uku daga cikin tashoshin a Turai suke, wato AF 200 wadda aka sani da malamai da kuma IF 55.

A Turai “Lycees Français” ne kashin bayab koyar da Faransanci. Wadanda suka hada da makarantun da AEFE ta amince da su da makarantu Sakyulanci na Faransa Gun yi wa dalibai kimanin 75,000 rajista daga makarantun reno zuwa sakandare, wato kimanin kashi 19% na duk wadanda aka yi wa rajista a duniya. Wannan na nuna karin 10% idan an yi la’akari da kididdigar 2013-2014.

A yammaici da Arewacin Turai : A Kasashe Ingilishi kamar ƙasar da ba Faransassa ba misali Beljiyam a Lazambaq da kuma Siwiszalan Faransanci shi ne harshen a waje na farko wajen koyo, amma shi ne harshen na biyu a ƙasashe Jamusassu. A duk sauran wurare ba mu Ingilishi ya yi baba-kere ne kurum ba, a’ Jamusanci ko Rashanci (a ƙasashen Balltik) sh ne ke biye, an mayar da Fransanci harshen waje 3 ko na 4.

A Tsakkiya Da Turai Ta Gabas : Babu shakka Faransanci ya karvu ga al’ummomi shekaru aru-aru wafanda a yau suna tsofewa, kamar dai malaman wafanda aka dora wa nauyin koyar da shi.

Haka ma hanyoyin koyarwar da kayan aiki ba a wani sabunta su. Ko da kuwa ana koƙarin yayyafa wa harshen ruwa wanda yake harshe mai ƙima, amma wanda aka dauka na ‘yan birni wanda bai dace a yi harkar kasuwanci da shi ba. A lokacin daya shima Rashinci ya rage karfi tun 1990 ko da kuwa ana yin sa a ƙasashe da dama.

A Kudanci Turai : Kasanshen harsunan Romawa kamar Andorra da Sifen da Itale da Fotugal suna yin amfani da harsuna wafanda asalinsu daya da Faransanci, wanda banda ma yanayi, wannan zai taimaka wa wannan harshe. Dadin dadawa wadannan asashe suna da “Faransassu” da dama (tsakanin kashi 12% har zuwa 25% na yawan jama’ar har ma ya kar kashi 70% a Andorra) Abubuwani da suka sanya mutane da dama suka iya Faransanci shi ne zamansu a makarantu, da hijira (tsofaffi) da yawon-bude-ido wanda wannan har yanzu tasirinta yana nan a duniya yana da yawa fiye da yawan jama’arta.

SASHEN NA UKU

**FUSKAR
TATTALIN
ARZIKIN
HARSHEN
FARANSANCI**

FRANCOPHONIE TA PANIN TATTALIN ARZIKI

A fuskar tattalin arziki, harshe wani sinadari ne (tunani da magana da rubutu), wani makamashin da ake sarrafawa, ko haja mataimakiya (sanarwa da hujjoji da tarihi da yanayi) da abin da aka sarrafa (jawabi da llabari da rubutacciya wa'ka da zance da kikriraren littafi, da kalmomi da wadaf baka ...) amma kuma tsari ne na ka'idoji da dokoki. Dadin dadawa ana iya daukar harshe a matsayin wani abu-bare, ta yadda kwarewa a kansa (ko rashin haka), da yin amfani da harshe iri daya (ko akasin haka) na iya samar da yanayi wanda ya dace wajen samuwar kyawawan halaye. Wannan sifa ta karshe ta harshena fito da kanta ta fuskar cudedeniya kan tattalin arziki. Ba ta fuskar musaya ne, amfani da harshe iri daya yake yin kyakkyawan tasiri ga (kaya da ayyuka) ba, a'a har ma ta wasu fannonin kamar tattalin arziki da yawon-bude-ido.

Babu shakka arzikan Kasashe Faransawa, shi ne kuma kimar dukkan kasashe talatin inda ko dai Faransanci yake harshen hukuma, ko da dama daga cikin jama'a na amfani da shi ta yadda zai taka-rawa a wajen tattalin arziki. Duka duka dai za a san shi a matsayin Farfajiyar Faransanci (EF).

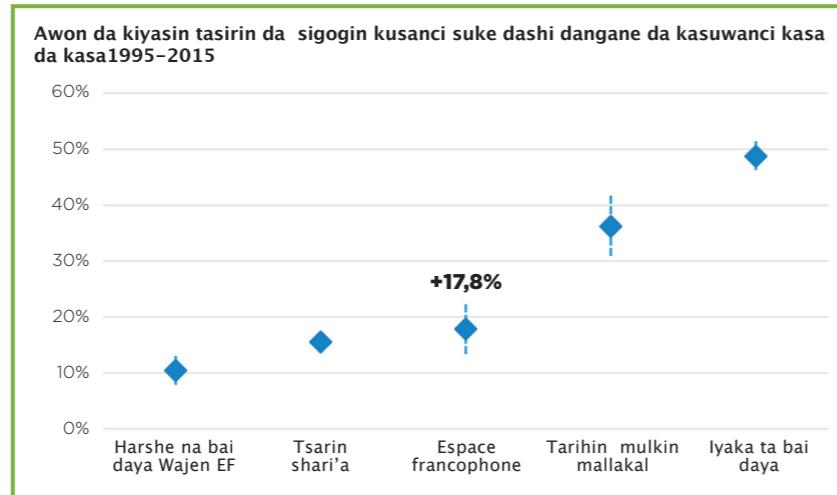
Kimar Farfajiyar Kasashe Farancophoni (EF)
Farfajiyar Kasashe Faransawa mai adadin yawan jama'a miliyan 540 ta yi taro a 2016. Kashi 7.3% na al'ummar duniya a maimakon kashi 6.4% a 2000. Yawan al'ummar ya karu ainun a shekara sha biyar a da ta wuce, fiye da na sauran sassa na duniya da kimanin kashi 2% a shekara. Yawan al'umma a Kasashen Faransawa na nuna irin cunkuson yawan jama'a a Kasashen Afirka kudu da Sahara, wadanda su kadai sun kai kashi 58% na dukkan al'ummar, kuma kashi 75% na mutanen 'yan kasa da shekara 15 ne.

Idan aka auna Farfajiyar Faransanci a kan mizanin arzikan da kasa ke samarwa za'a lura cewa tasirinsa ya wuce nauyin ko yawan jama'ar wadan nan Kasashe. Shi ya sa a 2016 Kasashe Faransa suke samar da kashi

**“Yawan al'ummar
ya karu ainun a shekara
sha biyar a da ta wuce,
fiye da na sauran sassa
na duniya.”**

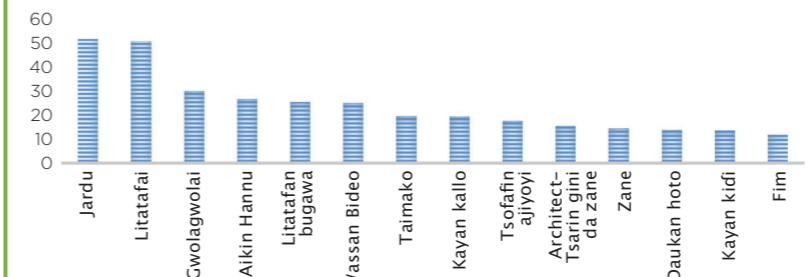
8.7% na arzikan duniya. Kididdigar arzikan a tsakanin Kasashe Faransassu ta nuna cewa kashi 90% na arzikan da kasa ke samarwa ya fito ne daga Kasashe na Arewa, sai Kasashen Afirka ta Arewa da ke biye can nesa (6%), sai kuma Kasashen kudu da Sahara na Afirka (4%).

Amfanin kasancewa cikin Kasashe renon Faransa
A shekara ta 2015, kayan da aka fitar dashi ta panin ciniki daga Kasashe renon Faransa sun kai kashi 10.9% na kaya da aka fitar a duniya, kana kayan da aka shigo dasu sun kai kashi 12.2% na kayan shiga a duniya. Amma daidai wa daidai, idan aka yi nazari za'a ga cewa tsakanin wanen shekarun da aka buga misali dasu, kasuwanci tsakanin Kasashe biyu renon Faransa (na EF) yafi kasuwanci tsakanin wasu Kasashen da ba yen renon Faransa ba da kashi 17.8% kwyar kimantawa na Karin da aka samu na

**“Amfani da harshen Faransanci yana da muhimmanci
kwarai musamman ta fuskar musayar al'adun
gargayya a bisa rubutacciya hanya.”**

Bangaren kasuwancin kayen fitarwa tsakanin kasashe renon Faransa a panin
kayan al 'adun gargajiya ophones

kashi uku da digo biyar cikin dari (3.5%) na samun damar yin kasuwanci da Kasashe 'yan kungiyar Kasashen Afirka kusa da Sahara su sukifi samun damar yin kasuwanci a tsakanin Kasashe renon Faransa. Wannandamar musayar kasuwanci bisa jagoranci EF a shekara ta 2015, ya nuna kimar karin da aka samu na PIB 4% par tête a Kasashen EF.

Kasashe Renon Faransa da Masana'antu Kirkiye Kirkiye a panin Al'adun gargajiya

A shekara ta 2015, a kalla an sami kashi talatin da hudu cikin dari (34%) na damar fitar da kayan gargajiya na EF zuwa wasu Kasashe na EF (maimakon kashi 13% na wasu kaya) da kuma kashi 24% na shigo da kayan gargajiya an shigo da su ne daga Kasashen kungiyar EF (maimakon kashi 12% na wasu kaya) wanda ya ba da Karin maki 10 da 8 fiye da na shekar 2008. Kayan gargajiyar da EF ke kaiwa kasuwa su ne kayan da suka shafi "harshe ne sosai" saboda rabin kayan su ne mujallu da littattafai daga Kasashen kungiyar EF wadanda ake kai su Kasashen Espace a tsakanin shekara ta 2008 da 2015.

Amfani da harshen Faransanci yana da muhimmanci, musamman a fagenmusayar koyar gargajiya bisa

rubutaciya hanya. Ta wannan hanya, musayar kasuwanci da aka yi da ta shafi mujallu da littattafai an ninke ta takwas a kalla. Sauran kayanda ake musayarsu su ne albums da maps a tsakanin Kasashe biyu, kuma harshen Faransanci shi ne harshen hulda wanda yake dada ya duwa ta fuska biyu a haka.

Kasancewa dan kungiyar EF ya ba da damar Karuwar kasuwanci akalla kashi 153% na duka kayan gargajiya.

FARANSANCI DON SAMUN AIKI

Shin ko iya harshen Faransanci yana cikin abin da zai sa a samu aiki ? wadanne fannoni nena shi suke da muhimmanci ? shin kamfanoni suna daukar fannonin da muhimmanci in za su dauki ma'aikata don wane mu'kami ? Wajen ba da amsar wadannan tambayoyi ake gano abubuwa masu yawa a wasu Kasashe dangane da daukar mutane aiki wadanda suka iya harshen Faransanci sosai da kuma wadanda suka koyi faransanci a matsayin harshen waje, kamar a Kashen Armenia da Bulgaria da Cambodia da Kenya da Lebanon da Madagascar da Nigeria da Romania da Kuma Vietnam.

**“Ba bu Shakka Harshen Faransanci Yana da daraja
Wajen Samun Aiki.”**

Ban da Kasar Nigeria⁶ adadin bukatar iya harshen waje don samun aiki ya fi yawa da kashi 34% a Kasar (Romania) da kuma kashi 80% (a Kasar Armenia).

In banda Kasashen renon ingila ba, an fi yin amfani da harshen ingilishi wajen yin talace-talace⁷. Sai dai har yanzu ana amfani da harshen Faransanci sosai a fannoni kamar : ciniki da kasuwanci, da Kungiyoyi (na gwamnati da masu zaman kansu) da hotel da kuma harkokin yawon bude ido.

Hañika aikin mafasari da aiki watsa labaran talabijin na Kasashen wajen renon Faransa, shima yana bukatar iya harshen Faransanci sosai. Abin mamaki shi ne bincike ya nuna ana bada aiki ne a inda ake bukatar sanin harshen Faransanci ya zama sharadi, kuma ana kimanta sanin shi harshen da muñamai da nasabarsu da bayanan sadarwa na zamani.

Dangane da amfani da ‘tsare-tsaren harshe’, a bayyane yake cewa muhimman abubowan da ake bukata sun hada da mutane ‘yan kasa, (wadanda suke wakiltar sauran jama'a a duk Kasashen) shi kuma ya dogara ne da sanin wani harshe nawaje.

A fili yake cewa sanarwa da kampa noni suka yi game da bukatarsu ta sanin harshe lokacin daukar ma'aikata ya tabbarat da abubuwanda aka gano a binciken samun aiki. Harshen ingilishi shi ne a gaba, Harshen Faransanci shi ne na biyu ko da yake yana haya sosai, sai dai a Kasar Madagascar inda yake shi ne na daya; da kuma a Kasar Armenia inda harshen Russia yake a tsakanin Faransanci da Ingilishi.

A tañace dai, iya Magana da rubutu da harshen Faransanci a ko ina a duniya ba shakka yana Kara daraja wajen neman aiki idan ana bukatar sanin dabaru harshe.

SASHE NA HUDU

**HARSHEN
FARANSANCI
A HANYOYIN
SADARWA TA
REDIYO DA
YANAN GIZO**

⁶ Kasashen da aka tace bayanin daukar ma'aikata da yawa (1 000)

⁷ An bayana cewa ba'a samu bada Kiddidigar alkaluma b agame da Kasashen biyu ba (Lebanon da Madagaska)

AMFANIN FARANSANCI TA YANAR GIZO

An gudanar da bincike⁸ guda biyu mabanbanta tare da hanyoyin tace bayanai da kuma misalai iri daya da aka samo daga hanyoyin sadarwa na zamani da yadda ake gudanar da su a shafukan intanet. Daya daga cikin binciken yamaida hankali ne a ken kwatanta matsayin harshen Faransanci da wasu harsuna. Shi kuma daya binciken ya duba yadda ake amfani da harsuna guda dari da arba'in ne a intanet (14) wadanda mutane miliyan biyar (5 miliyan) ke Magana da su bisa kididdigar da aka yi.

Daga madogara daya, kowane bincike ya bada sakamakon da ke nuna ƙwaikkwaran matsayin harshen Faransanci cewa shi ne harshen a hudu (4th) da aka amfani da shi a intanet bayan Ingilishi da Sinanci da kuma Sifaniyanci.

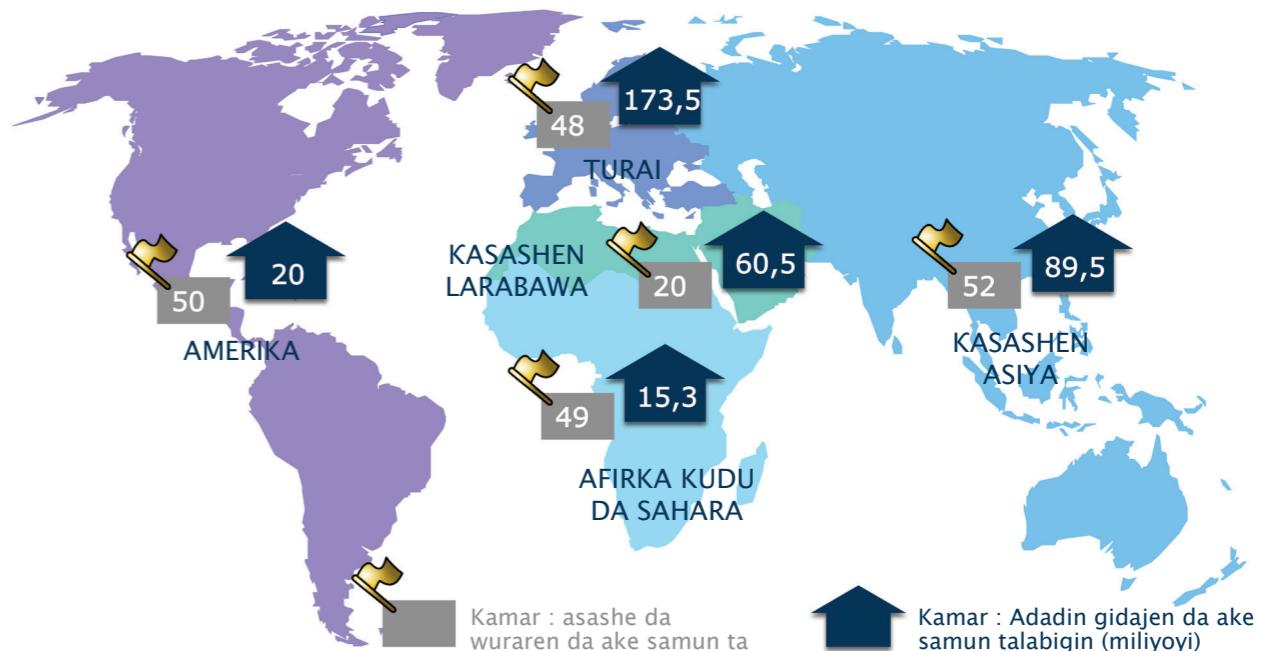
Bayanan da aka tattara sun nuna yadda aka karkasa ta : ('masu amfani da intanet' abin da ke ciki', yadda aka amfani da sauransu) su suka ba da damar auna matsayin harsuna a intanet don a sami cikakken bayani.

Tebur mai nuna tsarin Faransanci dangane da harsuna dabon.

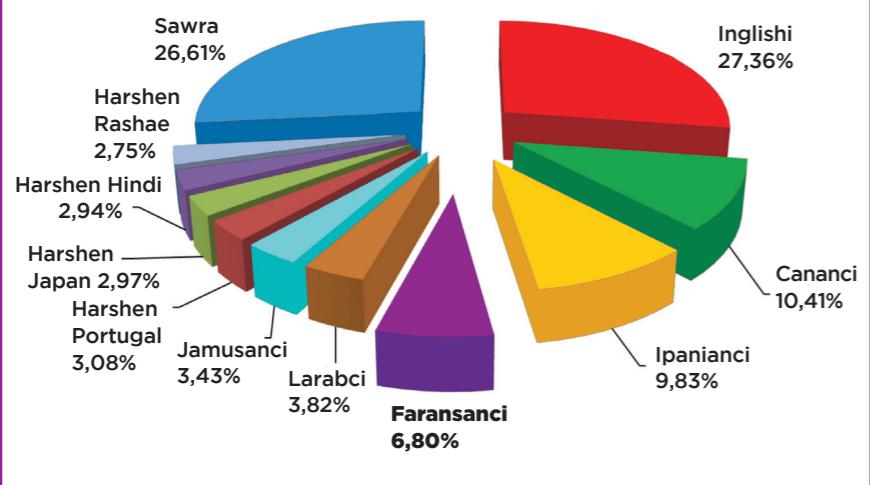
Matsayin Faransanci A Intanet

TSARI L1+L2	MATSAYI A DUNIYA	KASHI CIKIN DARI A DUNIYA
Masu amfani da intanet	4	5,6%
Yawan amfani	3	7,8%
Amfani	4	7,4%
Abubuwa	2	9,3%
Karin bayani	4	7,3%
Hadakar abubuwa	4	7,4%
% Masu magana da intanet	11	8,1%

TASHAR TV5 MONDE ANA SAMUN TA A GIDAJE MILIYAN 360 A KASASHE FIYE DA 200

Maiyan harsuna Les principales langues, toutes applications confondues (Harshen farko da biyu a tare)

KAFOFIN WATSA LABARAI NA KASASHEN RENON FARANSA NA DUNIYA

Duk da kasancewar jama'a da yawa suna amfani da su, wadannan kafofin sadarwa suna fuskantar gasa mai tsanani, kuma gasar ta kara yin tsanani ne saboda bunkasar hanyoyin sadarwa na zamani (dijital) da kuma irin yadda ake amfani da su. Saboda haka yawan masu ruwa-da-tsaki ko masu raba kayan ƙasa she renon faransa ko da ba na su bane, akwai tasirin harshen faransanci.

Yawan masu magana da Faransanci wanda yake ta Karuwa kamar yaddda aka lura, ya karfafa sha'awa da kwadain yin takara ko gasa da sauran masu gasa, musamman a nahiyan Afirka.

Tashoshin da ke Magana a wajen Kasashe renon Faransa su ne tashar TV5 MONDE ko ta kungiyar "Les Medias Francophone Publics (MFP)" Wadanda aikinsu na farko da burinsu shi ne su gabatar shirye-shirye iri-iri daga Kasashe renon Faransa (ko kuma shirin da su kansu kafofin suka yi), kafofin labarai na bangare ko na dunia su ma suna watsa labarai da fadakarwar da Shirye-Shirye da fina-finai da sauransu ; a cikin harshen Faransanci ko a fassara a rubuce. Tashar TV5-MONDE ita ce ta farko wajen watsa labarai da Faransanci a duniya. A kowane mako tana samun masu kallo a kalla miliyan (60).

Wannan tasha ta TV5 MONDE ana kallonta a fiye da gidaje miliyan 360 kuma tana shiga fiye da kasashe 200 da sauran wurare. Tana watsa shirye-shirye da harshen Faransanci, kuma ana fassara-a-rubuce a harsuna goma sha hudu (14) (Ingilishi da Jamusanci da Sifanisanci da Portuguese da Dutch da Romaniya da Russia da Larabci da Jafanisanci da Koriyanci da Viyetnamci da Kuma Mandarin na gargajiya da Mandarin na Faransanci).

Duk da haka, wani bangare na wannan aiki ya yi la'akari da irin issashiyar gudummuwar da wasu kafofin watsa labarai suke bayarwa har da ta yanarsu ta gizo. A ta'kaice, ga jerin kafofin masu muhimmanci : RFI, da FRANCE 24, da Arte da Canalt Afrique da Radio-Canada da Radio France da TV5 Quebec-Canada, da RTBF da RTS da Tele Quebec da TFO da BBC, da CCTN French (da News CN) da Deutsche Welle da 'Rasha A Yau' France da AFP da kuma Agora.

⁸ <http://observatoire.francophonie.org/2018/Place-francais-sur-Internet-D-Pimienta.pdf> ; <http://observatoire.francophonie.org/2018/Place-francais-sur-Internet-D-Prado-Annexe.pdf> ; <http://observatoire.francophonie.org/2018/Place-francais-sur-Internet-D-Prado.pdf>

Rahoton OIF *Harshen Faransanci a Duniya 2018*

Mai Gudanarwa : Youma Fall, directrice "Harshen Faransanci da Al'adu da Banbance Banbance"

Shiryawa : Alexandre Wolff, Manajan Observatoire de la langue française

Rubutawa : Francine Quéméner da Alexandre Wolff

Tuntuba : Lola Aubertin, Amel Hocine, Mériem Lahouiou, Mélanie Léger-St-Cyr.

Mataimaki : Dayana Duclos

Masu bada gudumawa : David Bel, Bernard Cerquiglini, Souleymane Bachir Diagne, Jean-Marie Klinkenberg, Jean-Martial Kouamé, Maria Masood, Daniel Pimienta, Daniel Prado, Rada Tirvassen

Fassara : Mariam Birma

Wannanaiki tsari ne na littafi

Harshen Faransanci a Duniya 2018

Wanda zai fito Bugun Gallimard a Watan Maris 2019